

31 524

Beroepsonderwijs en Volwassenen Educatie

Nr.

Verslag van een schriftelijk overleg

Vastgesteld d.d. ...

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 16 december 2013 inzake de heroriëntatie wettelijke taken kenniscentra (Kamerstuk 31 524, nr. 188). Bij brief van ... heeft de minister deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie
Zinkstok

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

- 1. Algemeen**
- 2. Indeling sectorkamers en doelmatigheid**
- 3. Relatie met sector en arbeidsmarkt**
- 4. Bestuurlijke drukte**
- 5. Middelen en personeel**

II Reactie van de minister

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1 Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de minister en zien aanleiding tot het stellen van een aantal vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met enige tevredenheid ervan kennisgenomen dat de minister het advies wil overnemen dat de stichting SBB¹ heeft geformuleerd over het toekomstige samenwerkingsmodel.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het voornemen van de minister met betrekking tot de toekomst van de kenniscentra. Zij hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de minister over de heroriëntatie van de wettelijke taken van de kenniscentra. Zij hebben nog een aantal vragen aan de minister.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de minister inzake de heroriëntatie van de wettelijk taken van de kenniscentra. Graag willen zij de minister nog enkele vragen voorleggen.

¹SBB: Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven

2 Indeling sectorkamers en doelmatigheid

De leden van de VVD-fractie vragen, nu de herstructurering van de kenniscentra dichterbij komt, wat er overblijft van de goede voorbeelden die tot nu toe ontwikkeld zijn. In sommige kenniscentra zijn de afgelopen jaren *best practices*, in ieder geval voor hun sector, ontwikkeld. Welke werkwijzen worden overgenomen door de nieuwe sectorkamers?

De genoemde leden vragen een overzicht van de indeling van de acht of negen sectorkamers en de verhouding tot de 17 huidige kenniscentra binnen die sectorkamers. Zij willen waken voor het in stand houden van de oude situatie met daarboven een nieuwe overleglaag en hopen op een efficiënte verdeling van sectoren en goede samenwerking. Aan de hand van de brief van de minister krijgen zij hier echter nog geen goed beeld van. Is het mogelijk dat de Kamer op hoofdlijnen meekijkt? Kan de minister aangeven op basis van welke criteria zij het vertrouwen heeft dat hier een nieuwe organisatiegraad ontstaat die aansluit bij alle wensen van betrokkenen, in ieder geval ook bij het (regionaal) bedrijfsleven?

Tevens vragen deze leden of het groen onderwijs een eigen sectorkamer krijgt of dat het ergens aan toegevoegd wordt. Uit het gesprek dat deze leden met de Nederlandse ambassadeurs in het buitenland hebben gehad, bleek dat de succesvolste maakindustrieën gebouwd zijn op een intensieve samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs. In het groen onderwijs is het afnemend veld zeer terughoudend om in de reguliere onderwijscircuits mee te draaien. Niet voor niets valt het groen onderwijs onder het ministerie van Economische Zaken. De genoemde leden vernemen daarom graag hoe het groen onderwijs opgenomen wordt in de sectorkamerstructuur.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de minister signaleert dat de huidige versnippering van de wettelijke taken verdeeld over 17 kenniscentra ermee gepaard ging dat op bepaalde thema's geen effecten werden gesorteerd en dat zij verwacht dat de bundeling van taken en bevoegdheden in één organisatie kan leiden tot een grote innovatie van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Valt van deze bundeling tevens te verwachten dat indirect de macrodoelmatigheid van het aanbod van mbo²-opleidingen beter zal worden waargemaakt? Kan de nieuwe organisatie tevens beïnvloeden dat meer jongeren kiezen voor technische beroepsopleidingen (waaraan onze kenniseconomie een grote behoefte heeft) en minder jongeren kiezen voor beroepsopleidingen waarvan de arbeidsmarktperspectieven tegenvallen? Zo ja, welke beïnvloedingsmogelijkheden staan de stichting SBB daarbij ter beschikking, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie vragen of de minister voorbeelden kan noemen van gevallen waarin 'versnippering' van wettelijke taken tot problemen heeft geleid.

Deze leden hebben voorts bedenkingen bij de invulling van het voorstel tot vorming van zogenaamde 'sectorkamers'. Bij de kenniscentra zijn plaatselijke bedrijven doorgaans betrokken door hier directe contacten te onderhouden met onder andere de Regionale Opleidings Centra. In de sectorkamers dreigen volgens de genoemde leden enkele landelijke lobbygroepen te worden opgenomen. Is de minister het met deze leden eens dat bijvoorbeeld VNO-NCW al meer dan voldoende invloedrijk is en hier in ieder geval dus niet verder in positie gebracht hoeft te worden? Hoe gaat zij ervoor zorgen dat de sectorraden niet gedomineerd gaan worden door een klein groepje (landelijke) lobbyclubs, zo willen deze leden weten.

De leden van de D66-fractie constateren dat de 17 kenniscentra worden opgeheven, en in plaats daarvan acht of negen sectorkamers worden ingesteld. Graag ontvangen de genoemde leden van de minister verduidelijking op het punt van die verschillende sectorkamers. Welke sectoren krijgen allemaal hun eigen kamer? Hoe is de verdeling, en waarop berust deze? Kan de minister daarbij ook aangeven hoe de financiële verdeling is en hoeveel bekostiging de verschillende sectorkamers krijgen, zo vragen deze leden.

² mbo: middelbaar beroepsonderwijs

3 Relatie met sector en arbeidsmarkt

De leden van de VVD-fractie merken op dat in de brief niet wordt ingegaan op de relatie tussen de uitvoering van de wettelijke taken en de uitvoering van sectorale activiteiten. In de huidige praktijk voeren kenniscentra zowel de wettelijke taken uit als sectorale activiteiten, vaak in opdracht van opleidings- en bedrijfstakfondsen. Hoe borgt de minister dat deze synergie niet verloren gaat? Deze leden vragen verder of het advies van de stichting SBB ook extern getoetst is en zo ja, door welke organisaties? Staan alle neuzen dezelfde kant op of zijn er ook kritieken gekomen op het voorstel, zo vragen deze leden.

De leden van de PvdA-fractie bereiken klachten dat er binnen de roc's niet of nauwelijks financiële middelen worden besteed aan de organisatie van de beroepspraktijkvorming. Kan de minister uitleggen wat er waar is van deze berichten? Is wat er is vastgelegd over de minimale contacturen wel altijd voldoende begroot om kwalitatief hoogwaardige begeleiding vanuit de opleiding te kunnen waarmaken? Hoeveel middelen trekken de mbo-instellingen uit voor het optuigen van het beroepspraktijkvormingsproces en het relatiebeheer dat daarbij hoort? In hoeverre houdt de onderwijsinspectie (toe)zicht daarop, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie constateren dat een kernkwaliteit van veel kenniscentra is dat zij dicht bij de lokale arbeidsmarkt, het lokale bedrijfsleven en de scholen staan. Deze leden vragen hoe de stichting SBB en de sectorkamers juist deze functie zouden moeten gaan invullen. In de huidige structuur hebben sectorale sociale partners in de besturen van de kenniscentra formeel zeggenschap over de wettelijke taken. Krijgen zij in het nieuwe model ook deze bevoegdheid of brengen zij alleen advies uit aan het bestuur van de stichting SBB, zo willen deze leden weten.

De leden van de CDA-fractie vragen de minister of de sectorale sociale partners in het nieuwe model ook formeel zeggenschap houden over de wettelijke taken, of dat zij alleen advies uitbrengen aan het bestuur van de stichting SBB. Ofwel: ontstaat er één nieuwe rechtspersoon of meerdere, zo vragen deze leden.

In de brief wordt niet ingegaan op de relatie tussen de uitvoering van de wettelijke taken en de uitvoering van sectorale activiteiten. In de huidige praktijk voeren kenniscentra zowel de wettelijke taken uit als sectorale activiteiten, vaak in opdracht van opleidings- en bedrijfstakfondsen. Hoe borgt men dat deze synergie niet verloren gaat, zo vragen deze leden.

Voor een organisatie die bedrijven erkent is een onafhankelijke positie erg belangrijk, om zonder belangenverstremelingen beroepspraktijkvormingsplaatsen te kunnen beoordelen. Denkt de minister dat het straks ook vanuit het kenniscentrum nieuwe stijl lukt om onafhankelijk te zijn? Hoe wordt deze onafhankelijkheid in de nieuwe vorm gewaarborgd, zo vragen deze leden.

De genoemde leden merken op dat de Eerste Kamer de motie-Ganzevoort c.s. heeft aangenomen (Eerste Kamerstuk 33 187, nr. F) die de regering verzoekt te monitoren of de aansluiting tussen opleiding en arbeidsmarkt adequaat blijft bij een bezuiniging van 80% op de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven. Hoe gaat de minister deze motie uitvoeren? Deze leden ontvangen graag een toelichting.

De leden van de D66-fractie willen graag weten hoe met deze nieuwe landelijke structuur zorg wordt gedragen voor een goede afstemming met de regio, in het bijzonder met de regionale arbeidsmarkt. Daarbij vragen zij of de minister uiteen kan zetten op welke manier de aansluiting met het bedrijfsleven wordt geborgd, specifiek als het gaat om ondernemers, het midden- en kleinbedrijf en zzp'ers³.

De genoemde leden constateren dat de minister ervoor heeft gekozen geen taak neer te leggen bij de mbo-instellingen, maar de uitvoering van de wettelijke taken te beleggen bij de stichting SBB. De leden vragen de minister uit te leggen of hiermee het onzalige plan om scholen verantwoordelijk te maken voor stages ook van de baan is. De genoemde leden zouden tevens

³ zzp'er: zelfstandige zonder personeel

graag een duidelijke uiteenzetting ontvangen over de vraag waar de (wettelijke) verantwoordelijkheid ligt ten aanzien van het aanbieden van stages, de beoordeling daarvan, het aanstellen van leerbedrijven en de controle daarop. Kortom, op welke manier wordt met het nieuwe systeem zorg gedragen voor de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming, zo vragen zij.

4 Bestuurlijke drukte

De leden van de VVD-fractie lezen dat er € 20 miljoen wordt overgeheveld naar de stichting SBB, omdat de instellingen zelf hebben aangegeven geen extra taak aan te kunnen naast de uitwerking van Focus op Vakmanschap. Deze leden vragen of de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt voldoende van de grond kan komen als dit niet ingebed is in de onderwijsinstelling zelf. Het opleiden tot een baan hoort immers tot de kerntaken van het mbo. Voorts vragen deze leden hoe de conclusie van het WRR⁴-rapport 'Naar een lerende economie' dat het mbo de motor van innovatiekracht van Nederland is, zich verhoudt tot de opmerking in de brief dat het mbo nu al aangeeft dat instellingen er niet 'nog een taak' bij kunnen hebben?

De leden van de SP-fractie juichen het toe dat de minister de bestuurlijke drukte in het mbo-veld kennelijk ook wil tegengaan. Zij vragen echter wel hoe de verdere uitbreiding van taken voor de stichting SBB en het optuigen van sectorkamers daaraan gaan bijdragen. Deze leden vragen ook waarom de minister er niet voor kiest om de kwalificatiestructuren direct zelf, bijvoorbeeld in overleg met scholen/opleidingen vast te stellen.

De genoemde leden begrijpen dat scholen geen extra taken op hun bordje willen, maar vragen zich wel af of dat volgens henzelf ook betekent dat zij geen invloed meer hebben op de totstandkoming van bijvoorbeeld kwalificatiestructuren. Ook denken deze leden dat het werven en erkennen van leerbedrijven en het bevorderen van de kwaliteit van beroepspraktijkvorming in de praktijk niet zonder de instellingen zal kunnen. De minister geeft aan dat 'het onderwijs heeft aangegeven er geen nieuwe taak bij te willen'. De leden vragen wie er namens 'het onderwijs' heeft gesproken en of toen expliciet is aangegeven dat men geen betrokkenheid meer wenst bij de kerntaken van de kenniscentra.

De leden van de CDA-fractie lezen in de brief dat het nieuwe model ertoe bijdraagt dat 'de complexiteit en de bestuurlijke drukte in de mbo-sector worden verminderd'. Kan de minister concreet aangegeven wat er dan precies verdwijnt, zo vragen deze leden.

De leden van de D66-fractie zijn positief gestemd over het feit dat met deze heroriëntatie de complexiteit en de bestuurlijke drukte in de mbo-sector worden verminderd. Wel vragen deze leden de minister toe te lichten op basis waarvan zij 'een grote innovatie van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt' voorziet. Graag ontvangen de genoemde leden een duidelijke uiteenzetting waarop deze verwachting berust en tot welke concrete resultaten deze verwachte innovatie moet leiden.

5 Middelen en personeel

De leden van de PvdA-fractie merken op dat vóór 1997 mensen van de kenniscentra leerlingen begeleidden bij hun stages. Ziet de minister mogelijkheden voor het personeel dat bij de kenniscentra moet afvloeien om hun oude werk nu bij de opleidingen te hervatten, zo vragen zij.

De leden van de SP-fractie vragen met welk specifiek doel de minister structureel € 20 miljoen euro beschikbaar wil maken voor de uitvoering van de wettelijke taken door de stichting SBB, en waar de hoogte van dit bedrag vandaan komt. Met de sluiting van de expertisecentra zullen overal in het land banen gaan verdwijnen. Hoe hoog schat de minister het aantal ontslagen landelijk in, zo willen deze leden weten.

⁴ WRR: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

De leden van de CDA-fractie vragen waarom het kabinet er juist nu – in tijden van toenemende jeugdwerkloosheid en problemen met het creëren van stageplaatsen en leerwerkplekken – in blijft volharden om zo fors te bezuinigen op de infrastructuur die leerlingen en bedrijven aan elkaar koppelt en de kwaliteit van het praktijkleren bewaakt.

Wat zijn, zo vragen deze leden, volgens de minister de te verwachten effecten van de structurele bezuiniging op (de wettelijke taken van) de kenniscentra met € 80 miljoen vanaf 2016 (het budget is nu € 115 miljoen) op de aansluiting tussen het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven?

Het budget voor de mbo-instellingen is € 3.400 miljoen en voor de kenniscentra (nieuwe stijl) € 30 miljoen. In het Regeerakkoord is € 250 miljoen beschikbaar gesteld voor het mbo, waarvan € 20 miljoen naar de kenniscentra (nieuwe stijl) gaat. Om de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming bij de erkende leerbedrijven te kunnen borgen, zal het bedrijf regelmatig (en blijvend) moeten worden bezocht en begeleid. Tot nu toe was daar zo'n € 115 miljoen voor beschikbaar. De genoemde leden vragen of een heroriëntatie, de samenvoeging van 17 kenniscentra naar één organisatie en een besparing van € 65 miljoen (bijna 60%) niet ten koste gaan van de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming? Deze leden ontvangen graag een toelichting. De leden vragen verder of de stichting SBB straks een lumpsum van € 50 miljoen ontvangt, of dat de minister zelf het budget over de 'sectorkamers' verdeelt.

De genoemde leden verwijzen de minister ook naar berekeningen van de stichting SBB en de kenniscentra waaruit een benodigd budget van ruim € 70 miljoen naar voren is gekomen als een minimale begroting voor een redelijke handhaving van de kwaliteit. Zij ontvangen graag een toelichting waarom de minister denkt dat het met € 30 miljoen kan.

Voorts vragen deze leden of de minister kan aangeven wat de bezuiniging op de kenniscentra aan banenverlies zal opleveren. Is het waar dat het kenniscentrum nieuwe stijl plaats biedt aan circa 500 fte⁵ en dat dit meer dan een halvering is van het huidige personeelsbestand? Wordt hiermee dan ook het aantal bedrijfsbezoeken gehalveerd en daarmee tevens de slagkracht en kwaliteit aangetast? Kan de minister snel duidelijkheid geven over het aantal fte dat gaat verdwijnen bij de kenniscentra nieuwe stijl en de inzet die gepleegd gaat worden om deze medewerkers aan een nieuwe baan te helpen? Is de minister bereid om de kosten die de opheffing van de kenniscentra en de overgang van de taken naar de stichting SBB met zich meebrengen te betalen uit middelen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ten behoeve van sociale plannen, wachtgeldregelingen en van-werk-naar-werktrajecten voor werknemers? Wat voor afspraken is de minister van plan hierover te maken, zo vragen deze leden.

De leden van de D66-fractie ontvangen graag een uiteenzetting van de minister hoeveel geld er in totaal wordt uitgekeerd aan de stichting SBB voor het uitvoeren van de nieuwe taken, en waar dit uit wordt betaald.

II Reactie van de minister

1 Algemeen

Ik dank de leden van de fracties van de VVD, PvdA, SP, CDA en D66 voor hun reactie op mijn brief van 16 december 2013 over het voornemen de wettelijke taken die nu nog bij de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven zijn belegd over te hevelen naar de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Met dit voornemen, dat is gebaseerd op het advies van SBB, wordt uitwerking gegeven aan de maatregel uit het regeerakkoord Rutte II. Graag beantwoord ik, mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken, de vragen van de verschillende fracties. Ik teken daarbij het volgende aan. Op een aantal punten raken de vragen het wetsontwerp zoals ik dat nu voorbereid. Dat betekent dat ik in zekere mate daarop vooruitloop bij de beantwoording van de vragen. Het wetsvoorstel verkeert thans in een fase waarin overlegd wordt met andere departementen en zal binnenkort voor internetconsultatie worden vrijgegeven; dat kan dan ook betekenen dat de voornemens op onderdelen moeten worden bijgesteld.

⁵ fte: fulltime equivalent

2 Indeling sectorkamers en doelmatigheid

De leden van de VVD-fractie vragen, nu de herstructurering van de kenniscentra dichterbij komt, wat er overblijft van de goede voorbeelden die tot nu toe ontwikkeld zijn.

Bij het ontwikkelen van een nieuwe structuur zijn het behoud van de sectorale herkenbaarheid (de herkenbaarheid van de verschillende bedrijfstakken en branches) en de invloed van het sectorale bedrijfsleven (waar deze al goed functioneren) belangrijke uitgangspunten geweest voor het advies van de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) en voor mijn uitwerking daarvan. Om de sectorale beleidsinkleuring en invloed goed te borgen, zal de SBB binnen de stichting sectorkamers onderwijs - bedrijfsleven inrichten waarin zowel het onderwijsveld als het sectorale bedrijfsleven gelijkkelijk vertegenwoordigd zijn. Deze sectorkamers adviseren over het sectoraal beleid, werken het landelijke (bovensectorale) beleid voor de sector uit en regelen de afstemming tussen het landelijke en sectorale beleid. Met minder middelen zal de structuur 'mean en lean' worden opgezet, maar waar de huidige samenwerking goed functioneert, zal deze binnen de budgettaire kaders zoveel mogelijk behouden blijven.

In sommige kenniscentra zijn de afgelopen jaren *best practices*, in ieder geval voor hun sector, ontwikkeld. De leden van de VVD-fractie vragen verder welke werkwijzen worden overgenomen door de nieuwe sectorkamers.

Het kabinet heeft in het regeerakkoord op de wettelijke taken van de kenniscentra, te weten het ontwikkelen van kwalificatiedossiers en het erkennen en begeleiden van leerbedrijven een bezuiniging ingeboekt van € 40 miljoen in 2015 en € 80 miljoen vanaf 2016 structureel. Bij het inrichten van de nieuwe organisatie worden kennis en werkwijzen van de huidige kenniscentra zo veel mogelijk betrokken. De werkwijzen moeten wel worden aangepast omdat er structureel minder overheidsfinanciering beschikbaar is. In de nieuwe samenwerkingsorganisatie worden daarom processen en werkwijzen zo veel mogelijk uniform ingericht.

De inrichting van de sectorkamers is als volgt. De helft van de leden is afkomstig uit het onderwijsveld, de andere helft uit het sectorale bedrijfsleven. De vertegenwoordigers kiezen uit hun midden een voorzitter en een vicevoorzitter. Eén van hen is afkomstig uit het onderwijsveld en uit het bedrijfsleven. Dat betekent dat het onderwijs en het bedrijfsleven gelijkelijk zijn vertegenwoordigd en geen van deze partijen (of een 'landelijke lobbyclub') voert de boventoon in de besluitvorming. Per sectorkamer wordt vastgelegd uit welke organisaties de vertegenwoordigers afkomstig kunnen zijn. Aan de zittingstermijn van vertegenwoordigers wordt een maximum verbonden. Een vertegenwoordiger kan na deze periode opnieuw benoemd worden voor een nieuwe termijn. Het streven is dat herbenoeming, al dan niet aansluitend, slechts eenmaal mogelijk is. De inrichting van de sectorkamers wordt niet wettelijk geregeld; dit wordt verder uitgewerkt in de statuten en het bestuursreglement van SBB, die door de minister van OCW worden goedgekeurd.

De leden van de VVD-fractie vragen een overzicht van de indeling van de acht of negen sectorkamers en de verhouding tot de 17 huidige kenniscentra binnen die sectorkamers. De leden van de VVD-fractie vragen of het mogelijk is dat de Kamer op hoofdlijnen meekijkt.

De nieuwe sectorkamers zijn geen voortzetting van de oude situatie. Zij zijn geen juridische entiteit. De indeling van de sectorkamers is gebaseerd op een logische indeling van arbeidsmarktsectoren, waarin het beroepsonderwijs en het georganiseerd bedrijfsleven zich moeten kunnen vinden. SBB heeft een voorlopige indeling gemaakt van de sectorkamers, die nu aan de achterbannen wordt voorgelegd. Zodra de indeling bekend is, zal ik de Kamer hierover informeren.

Kan de minister aangeven, zo vragen de leden van de VVD-fractie, op basis van welke criteria zij het vertrouwen heeft dat hier een nieuwe organisatiegraad ontstaat die aansluit bij alle wensen van betrokkenen, in ieder geval ook bij het (regionaal) bedrijfsleven?

De SBB, waarin het beroepsonderwijs en het georganiseerd bedrijfsleven zijn vertegenwoordigd, is een organisatie die ten doel heeft gezamenlijk bijdragen te leveren aan een goed functionerend beroepsonderwijs. Op mijn verzoek heeft SBB een advies uitgebracht. Zoals ik in mijn brief van 16 december 2013 (Kamerstuk 31524, nr. 188) heb aangegeven sta ik positief tegenover dit advies; op dit moment wordt dit uitgewerkt in een wetsvoorstel. Ik heb er vertrouwen in dat het samenwerkingsmodel aansluit bij de wensen van zowel het regionaal bedrijfsleven als het onderwijs. Ten eerste is het samenwerkingsmodel tot stand gekomen door de betrokkenen zelf en ten tweede wordt de afstemming met het sectorale bedrijfsleven geborgd via de sectorkamers. Dat zal worden vastgelegd in de statuten en het bestuursreglement van SBB die mijn goedkeuring behoeven. De voorlopige indeling van de sectorkamers is gebaseerd op een logische verdeling van de arbeidsmarktsectoren, waarbij rekening is gehouden met ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Tevens vragen de leden van de VVD-fractie of het groen onderwijs een eigen sectorkamer krijgt of dat het ergens aan toegevoegd wordt.

Het domein groen onderwijs zal met enige andere domeinen worden ondergebracht in één sectorkamer. Hierover zullen nadere afspraken met SBB worden gemaakt. De kwalificaties voor het groen mbo worden vastgesteld door de staatssecretaris van EZ. Dan zal ook worden bepaald welke opleidingen door EZ worden bekostigd. In de nieuwe situatie zullen deze kwalificaties door SBB aan EZ worden voorgelegd op grond van voorstellen van de betreffende sectorkamer. Omdat deze ook voorstellen voor andere domeinen ontwikkelt, zal over de herkenbaarheid van de groene kwalificaties goede afspraken moeten zijn gemaakt. EZ hecht aan de kwalificaties voor het groen beroepsonderwijs als onderdeel van de kennisinfrastructuur voor de sectoren Landbouw, Natuurlijke omgeving en Voedsel en in een aantal gevallen als borging van de wettelijke beroepsvereisten. Om die reden zal EZ ook een eigen relatie met de betreffende sectorkamer gaan onderhouden.

De leden van de PvdA-fractie vragen of de bundeling van taken en bevoegdheden van de huidige 17 kenniscentra in één organisatie kan leiden tot een grotere innovatie van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Valt van deze bundeling tevens te verwachten dat indirect de macrodoelmatigheid van het aanbod van mbo⁶-opleidingen beter zal worden waargemaakt?

Zoals ik in mijn brief van 19 december 2013 (Kamerstuk 31524, nr. 1) heb aangegeven verwacht ik dat eventuele verdere aanpassingen van de landelijke kwalificatiestructuur, mochten de uitdagingen van de toekomst daarom vragen, minder moeizaam tot stand zullen komen in de nieuwe structuur. Zo verwacht ik dat een eventuele verdere verbreding van kwalificaties, bijvoorbeeld op het snijvlak van vakgebieden, sneller tot stand zal komen. Indien een dergelijke ontwikkeling voldoende wordt gedragen door onderwijs en bedrijfsleven, zal dit leiden tot een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en naar verwachting minder opleidingen die door onderwijsinstellingen worden verzorgd.

De leden van de PvdA-fractie vragen ook of de nieuwe organisatie tevens kan beïnvloeden dat meer jongeren kiezen voor technische beroepsopleidingen (waaraan onze kenniseconomie een grote behoefte heeft) en minder jongeren kiezen voor beroepsopleidingen waarvan de arbeidsmarktperspectieven tegenvallen? Zo ja, welke beïnvloedingsmogelijkheden staan de stichting SBB daarbij ter beschikking, zo vragen deze leden.

SBB ontwikkelt in samenspraak met alle belanghebbenden een studiebijsluiter. In april 2014 ontvang ik hierover het advies van SBB op basis waarvan ik mijn standpunt zal bepalen over de inhoud ervan. Het streven is erop gericht dat jongeren met de studiebijsluiter in de hand een beter

⁶ mbo: middelbaar beroepsonderwijs

afgewogen keuze voor een opleiding kunnen maken. Het arbeidsmarktperspectief zal daarbij vanzelfsprekend een belangrijke rol spelen. Beïnvloedingsmogelijkheden die SBB ter beschikking staan zijn onder meer stimuleren dat onderwijsinstellingen en bedrijfsleven gezamenlijk afspreken dat de studiebijsluiter actief wordt gebruikt in de voorlichting aan (aankomende) studenten. Los van de mogelijke beïnvloedingsmogelijkheden van de stichting SBB ben ik voornemens te zorgen voor een wettelijke verankering van een goede, objectieve informatievoorziening aan aankomende studenten over relevante aspecten van de opleiding, waaronder het arbeidsmarktperspectief. Dit betrek ik bij de uitwerking van het wetsvoorstel macrodoelmatigheid mbo (zoals aangekondigd in mijn brief van 14 april 2013, Kamerstukken II, 2012-2013, 31524, nr. 166). Ik ben voornemens het wetsvoorstel op korte termijn naar de Tweede Kamer te sturen.

De leden van de SP-fractie vragen of de minister voorbeelden kan noemen van gevallen waarin 'versnippering' van wettelijke taken tot problemen heeft geleid.

Voor het middelbaar beroepsonderwijs is een directe relatie met het beroepenveld van wezenlijk belang. Beroepsonderwijs en bedrijfsleven leveren gezamenlijk, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid, een bijdrage aan goed beroepsonderwijs. De relatie met het bedrijfsleven, zoals nu via zeventien kenniscentra is georganiseerd, leidt voor een mbo-instelling tot complexiteit vanwege de verschillende niveaus in de aanspreekroutes. Voor de beroepspraktijkvorming is er op landelijk niveau samenwerking met VNO-NCW, MKB-Nederland en de brancheorganisaties. Op regionaal niveau, waar leerbedrijven een belangrijke partner vormen, is er contact met het lokale bedrijfsleven. Daarnaast spelen ook de kenniscentra een rol; deze zijn sectoraal georganiseerd en dat vraagt een andere vorm van afstemming. Het complexe geheel van samenwerkingspartners en afspraken is een oorzaak voor knelpunten rond de besturing van de mbo-instelling en daarmee het goed functioneren van het beroepsonderwijs. De Commissie Oudeman⁷ wees in dit verband op de suboptimale werking van het systeem van de kenniscentra. Het huidige systeem waarbij de wettelijke taken zijn verdeeld over zeventien kenniscentra draagt ertoe bij dat er veel bestuurlijke drukte is met veel overleggen en contacten op verschillende niveaus. Zo vindt er in de paritaire commissies van *elk* kenniscentrum intensief en gedetailleerd overleg plaats over de inhoud van kwalificatiedossiers. Dat heeft, volgens de commissie, niet geleid tot een transparante en samenhangende kwalificatiestructuur met een reductie van het aantal kwalificaties, verwijdering van de overlap tussen kwalificaties en aansluiting bij innovaties in het regionale bedrijfsleven die tussen verschillende arbeidsmarktsectoren ontstaan.

De leden van de SP-fractie hebben bedenkingen bij de invulling van het voorstel tot vorming van zogenaamde 'sectorkamers'. Bij de kenniscentra zijn plaatselijke bedrijven doorgaans betrokken door hier directe contacten te onderhouden met onder andere de Regionale Opleidingscentra. In de sectorkamers dreigen volgens de genoemde leden enkele landelijke lobbygroepen te worden opgenomen. Is de minister het met deze leden eens dat bijvoorbeeld VNO-NCW al meer dan voldoende invloedrijk is en hier in ieder geval dus niet verder in positie gebracht hoeft te worden?

Mijn voornemen is om tot een samenwerkingsorganisatie te komen waarin juist een goede balans zal zijn tussen het landelijke en het sectorale bedrijfsleven. VNO-NCW wordt als medebestuurder van deze stichting medeverantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke taken maar wordt dat naast onder meer MKB Nederland. Sectorale werkgevers- en werknemersorganisaties hebben in de sectorkamers een zwaarwegende stem bij de uitwerking van bijvoorbeeld kwalificatiedossiers en de inkleuring van de beroepspraktijkvorming, maar besluiten worden uiteindelijk genomen door het bestuur van SBB. De minister van OCW blijft eindverantwoordelijk voor het mbo (en de staatssecretaris van EZ waar het gaat om het groen mbo).

Verder willen de leden van de SP-fractie weten hoe de minister ervoor gaat zorgen dat de sectorraden niet gedomineerd gaan worden door een klein groepje (landelijke) lobbyclubs.

⁷ Commissie Onderwijs en Besturing BVE, 2010.

De sectorkamers zijn paritair samengesteld uit onderwijsvertegenwoordigers en (sectorale) brancheorganisaties. In de statuten of in de op de statuten gebaseerde reglementen zal per sector worden vastgelegd hoe de samenstelling van de sectorkamers zal zijn. Dit geldt tevens voor de (bestuurlijke) invulling. Statuten en bestuursreglement behoeven mijn goedkeuring en in het bijzonder de borging van de inbreng van het sectorale bedrijfsleven zal daarbij een aandachtspunt zijn.

De leden van de D66-fractie constateren dat de 17 kenniscentra worden opgeheven, en in plaats daarvan acht of negen sectorkamers worden ingesteld. Graag ontvangen de genoemde leden van de minister verduidelijking op het punt van die verschillende sectorkamers. Welke sectoren krijgen allemaal hun eigen kamer?

Vanuit het perspectief van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en veranderingen in en tussen arbeidsmarktsectoren is door SBB een voorlopige indeling gemaakt van de sectorkamers. Deze indeling, die afwijkt van de huidige indeling van de kenniscentra, wordt op dit moment voorgelegd aan de achterbannen. Zodra de indeling van de sectorkamers definitief is zal ik uw Kamer hierover informeren.

Verder vragen de leden van de D66-fractie of de minister daarbij kan aangeven hoe de financiële verdeling is en hoeveel bekostiging de verschillende sectorkamers krijgen.

Aan de SBB is gevraagd een indicatie te geven van de toekomstige formatie bij SBB voor de uitvoering van de wettelijke taken, waarbij het budget van € 50 miljoen het uitgangspunt is. SBB heeft een eerste indicatie gegeven onder het uitdrukkelijke voorbehoud dat nog een extern organisatieadviesbureau gevraagd wordt een advies voor de nieuwe organisatie uit te brengen. Uit een eerste indicatie blijkt dat de € 50 miljoen zal worden ingezet voor de (wettelijke) taken die uitgevoerd gaan worden door de uitvoeringseenheden binnen SBB. Hoeveel geld aan de verschillende sectorkamers en uitvoeringseenheden wordt besteed is nog niet precies aan te geven. Dat is ook afhankelijk van de wijze waarop de verschillende bedrijfstakken en branches ondergebracht gaan worden in de 8 à 9 sectorkamers en de omvang van de werkzaamheden die daaruit voortvloeien. Het is overigens niet de bedoeling de sectorkamers afzonderlijk te bekostigen.

3 Relatie met sector en arbeidsmarkt

De leden van de VVD-fractie merken op dat in de brief niet wordt ingegaan op de relatie tussen de uitvoering van de wettelijke taken en de uitvoering van sectorale activiteiten. In de huidige praktijk voeren kenniscentra zowel de wettelijke taken uit als sectorale activiteiten, vaak in opdracht van opleidings- en bedrijfstakfondsen. De leden vragen hoe de minister borgt dat deze synergie niet verloren gaat.

Met het overhevelen van de wettelijke taken van de kenniscentra naar SBB zal de huidige praktijk van publiek-private samenwerking gaan veranderen. SBB gaat de private poot van de kenniscentra niet overnemen, want SBB is straks een landelijk en bovensectoraal werkende organisatie met wettelijke taken. De private poot van kenniscentra zal in een aantal gevallen blijven voortbestaan en zich richten op de ondersteuning van bedrijven op het terrein van opleiden in het bedrijf en andere vraagstukken op het gebied van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Natuurlijk kan daarbij wel de nodige afstemming plaatsvinden. Daarnaast worden er in het middelbaar beroepsonderwijs verschillende initiatieven ondersteund om de publiek-private samenwerking te stimuleren, zoals de Centra voor Innovatief Vakmanschap, het Techniekpact en het investeringsfonds mbo. Al met al doe ik daar waar dat voor het mbo nuttig is, mijn uiterste best om de synergie tussen publiek-privaat te bevorderen.

Verder vragen de leden of het advies van de stichting SBB ook extern is getoetst en zo ja, door welke organisaties. Nee, het advies is niet extern getoetst. Vanwege de betrokkenheid van en afstemming met een groot aantal belanghebbenden zowel van de zijde van het onderwijsveld (MBO Raad, AOC Raad, NRTO en AOb) als van de zijde van het bedrijfsleven (MKB-Nederland, VNO-NCW, FNV, CNV, FNV-Jong, LTO Nederland en MHP) is er naar mijn mening veel draagvlak

voor het advies. Om die reden acht ik het niet noodzakelijk het advies door een externe partij te laten toetsen. Wel zal ik het wetsvoorstel openstellen voor internetconsultatie.

Staan alle neuzen dezelfde kant op of zijn er ook kritieken gekomen op het voorstel, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

Er is in de voorbereidingsfase van het samenwerkingsmodel veel discussie geweest over de uitwerking van deze maatregel. De kenniscentra, die van oudsher de wettelijke taken hebben uitgevoerd, hadden aanvankelijk kritiek op dit model waarbij de taken worden overgeheveld naar SBB. Er was niet alleen onzekerheid over een goede en evenwichtige verhouding tussen de sectorkamers en de bovensectorale coördinatie, ook waren er bij sommige brancheorganisaties zorgen met betrekking tot de ruimte om op sectorniveau bij branches ontwikkelingen te stimuleren. Ik heb waargenomen, dat er de afgelopen periode binnen de kaders van het regeerakkoord vanuit verschillende koepelorganisaties (onderwijs en bedrijfsleven) met hun achterbannen hard wordt gewerkt aan een gezamenlijk voorstel dat zo veel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen en verantwoordelijkheden. Op dit moment wordt het samenwerkingsmodel verder uitgewerkt door SBB. Ik zal in de gesprekken met SBB erop toezien dat de zorgen over de sectorale betrokkenheid zo veel mogelijk worden weggenomen.

De leden van de PvdA-fractie bereiken klachten dat er binnen de roc's niet of nauwelijks financiële middelen worden besteed aan de organisatie van de beroepspraktijkvorming. Kan de minister uitleggen wat er waar is van deze berichten?

Met het overhevelen van de wettelijke taken van de kenniscentra naar de stichting SBB verandert niet de verantwoordelijkheid die onderwijsinstellingen hebben met betrekking tot de beroepspraktijkvorming. Onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en krijgen een rijksbijdrage om het onderwijs te organiseren. Dit betreft ook de organisatie van de beroepspraktijkvorming. Omdat het hier lumpsum betreft, beslissen de instellingen binnen de wettelijke kaders zelf hoe zij deze bijdrage uitgeven. Onderwijsinstellingen zijn zelf verantwoordelijk voor het inzetten van budget om de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming te garanderen.

De leden van de PvdA-fractie vragen of wat er is vastgelegd over de minimale contacturen wel altijd voldoende begroot is om kwalitatief hoogwaardige begeleiding vanuit de opleiding te kunnen waarmaken?

De gemiddelde onderwijsuitgaven per student zijn in 2014 € 7.700 (OCW-begroting, 2014). Dit bedrag is de afgelopen jaren steeds toegenomen terwijl het relatief goedkope aandeel beroepspraktijkvorming bij een leerbedrijf ten opzichte van het relatief duurdere aandeel begeleidingsuren door een onderwijsteam is toegenomen voor bol- en bbl opleidingen. Er is daarom voldoende ruimte binnen het budget van de instellingen om de minimaal vereiste contacturen voor kwalitatief hoogwaardige begeleiding vanuit de opleiding te borgen. Ondanks inspanningen van de sector om de begeleiding bij de beroepspraktijkvorming op peil te krijgen, gaf in 2012 een kwart van de studenten aan ontevreden te zijn over de hoeveelheid begeleiding. De beroepspraktijkvorming is een cruciaal onderdeel bij het opleiden tot vakmensen en de begeleiding moet dan ook goed zijn. Daarom heb ik besloten de beroepspraktijkvorming op te nemen in de kwaliteitsafspraken mbo. Ik zal hiervoor gebruik maken van de BPV-monitor die op dit moment ontwikkeld wordt door SBB. Deze monitor bestaat uit een vragenlijst die na afloop van elke bpv-periode ingevuld wordt door zowel de student als het leerbedrijf. Hierin kunnen zij onder andere met een cijfer hun tevredenheid aangeven over de door de school geboden begeleiding. Ik streef ernaar de BPV-monitor vanaf 2016 als indicator te kunnen inzetten om goed presterende scholen financieel te belonen.

Hoeveel middelen trekken de mbo-instellingen uit voor het optuigen van het beroepspraktijkvormingsproces en het relatiebeheer dat daarbij hoort, zo vragen de leden van de PvdA-fractie. En verder willen deze leden weten in hoeverre de onderwijsinspectie daarop (toe)zicht houdt.

De gewogen gemiddelde onderwijsuitgaven per student zijn in 2014 € 7.700. Binnen dit budget valt ook het beroepspraktijkvormingsproces en het bijbehorende relatiebeheer. Omdat dat echter niet geormerkt is, kunnen instellingen zelf de omvang van het budget voor de beroepspraktijkvorming bepalen, mits zij de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming garanderen. Ik vertrouw erop dat zij de verantwoordelijkheid nemen voor het borgen van de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming én de begeleiding. Blijkt dit echter niet zo te zijn, dan zal ik ze daarop aanspreken en erop aandringen actie te ondernemen. De kwaliteit van beroepspraktijkvorming is een kernaspect van het Toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs. Bij elk onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs wordt naar de beroepspraktijkvorming gekeken. De Inspectie ziet erop toe dat de opleiding de studenten voldoende voorbereidt op de beroepspraktijk, voor een passende plaatsing en werkinhoud zorgt, voldoende afspraken maakt met het leerbedrijf over de begeleiding en of de instelling de uitvoering van de afspraken volgt en bewaakt. De Inspectie bekijkt ook of de instelling de wettelijke eisen rondom de beroepspraktijkvorming naleeft.

De leden van de SP-fractie constateren dat een kernkwaliteit van veel kenniscentra is dat zij dicht bij de lokale arbeidsmarkt, het lokale bedrijfsleven en de scholen staan. Deze leden vragen hoe de SBB en de sectorkamers deze functie moeten gaan invullen.

De opleidingsadviseurs, die binnen de uitvoeringseenheden hun werkzaamheden verrichten blijven werkzaam voor hun sector, binnen hun regio's. De uitvoeringseenheden worden gekoppeld aan de sectorkamers. De leden van de sectorkamers hebben daarmee invloed op de uitvoering van de wettelijke taken.

De leden van de CDA-fractie vragen of de sectorale sociale partners in het nieuwe model ook formeel zeggenschap houden over de wettelijke taken, of dat zij alleen advies uitbrengen aan het bestuur van de stichting SBB. Ofwel: ontstaat er één nieuwe rechtspersoon of meerdere, zo vragen deze leden.

Sectorkamers, zo is de bedoeling, worden geen afzonderlijke rechtspersonen maar worden onderdeel van de stichting SBB. Zij zorgen voor de sectorale inkleuring. Ze zijn betrokken bij de ontwikkeling van kwalificatiedossiers, de regionale inkleuring van de kaders voor de erkenning van de leerbedrijven en bij de aansturing van de 'eigen' uitvoeringseenheid. Zij hebben dus directe invloed. De uiteindelijke beslissing of een kwalificatiedossier kan worden aangeboden aan de minister wordt door het bestuur van SBB genomen. Sectorkamers brengen een zwaarwegend advies uit. Er zal ook een geschillenregeling moeten worden gecreëerd voor die situaties waarin de sectorkamer en het bestuur van SBB het niet eens kunnen worden.

De leden van de CDA-fractie vragen hoe geborgd wordt dat de synergie van de huidige praktijk waarin kenniscentra zowel de wettelijke taken uitvoeren als sectorale activiteiten, vaak in opdracht van opleidings- en bedrijfstakfondsen, niet verloren gaat.

Zoals ik ook heb geantwoord op een soortgelijke vraag van de VVD-fractie zal met het overhevelen van de wettelijke taken van de kenniscentra naar SBB de huidige praktijk van publiek-private samenwerking gaan veranderen. SBB gaat de private poot van de kenniscentra niet overnemen, want SBB is straks een landelijk en bovensectoraal werkende organisatie met wettelijke taken. De private poot van kenniscentra zal in een aantal gevallen voortbestaan en zich richten op onder meer de ondersteuning van bedrijven op het terrein van opleiden in het bedrijf en andere vraagstukken op het gebied van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Natuurlijk kan daarbij wel de nodige afstemming plaatsvinden.

Verder vragen de leden van de CDA-fractie of het straks ook vanuit het kenniscentrum nieuwe stijl lukt om onafhankelijk te zijn? Hoe wordt deze onafhankelijkheid in de nieuwe vorm gewaarborgd, zo vragen deze leden.

Met het overhevelen van de taken naar SBB worden de huidige kenniscentra van hun publieke taken ontheven. In het nieuwe samenwerkingsmodel worden de leerbedrijven beoordeeld op basis van de door SBB vastgestelde criteria. Deze bovensectoraal vastgestelde criteria kunnen op sectoraal niveau door de sectorkamers verder worden ingekleurd en/of ingevuld. De samenwerkingsorganisatie is er verantwoordelijk voor dat de erkenning van leerbedrijven geschiedt

aan de hand van die criteria en zij zal zich daarover ook moeten verantwoorden. In statuten en bestuursreglement zal de organisatie van de wettelijke taken moeten worden geregeld; deze documenten behoeven mijn goedkeuring. Ik stel kwaliteitseisen en stuur door middel van bestuurlijke afspraken op de kwaliteit. Tevens zal er Inspectietoezicht op de taken worden uitgevoerd.

De leden merken verder op dat de Eerste Kamer de motie-Ganzevoort c.s. heeft aangenomen (Eerste Kamerstuk 33 187, nr. F) die de regering verzoekt te monitoren of de aansluiting tussen opleiding en arbeidsmarkt adequaat blijft bij een bezuiniging van 80% op de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven. Hoe gaat de minister deze motie uitvoeren?

De motie Ganzevoort c.s. verzoekt de regering te monitoren of de aansluiting tussen opleiding en arbeidsmarkt adequaat blijft bij een bezuiniging van € 80 miljoen op de kenniscentra. In mijn brief van 16 december 2013 (kamerstuk 31 524, nr. 188) aan de Tweede Kamer heb ik aangegeven waarom ik het verantwoord vind met ingang van 2016 een klein deel van de investeringsmiddelen mbo,⁸ namelijk € 20 miljoen, te willen overhevelen naar SBB voor de uitvoering van de wettelijke taken. Hierdoor wordt niet 80% maar 55% op de kenniscentra bezuinigd. Dit neemt niet weg dat er in de toekomst voor de uitvoering van de taken veel minder overheidsmiddelen beschikbaar zijn en dat de taken veel efficiënter en doelmatiger moeten worden uitgevoerd tegen lagere kosten. Ik ben van mening dat ook bij het bundelen van de wettelijke taken in één organisatie, de aansluiting tussen het beroepsonderwijs en arbeidsmarkt goed kan blijven, maar ik begrijp de zorg. Ik zal de uitstroom van mbo-gediplomeerden naar de arbeidsmarkt nauwlettend in de gaten houden. Daarbij zal ik gebruik maken van de jaarlijkse publicaties van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA). Het ROA onderzoekt de arbeidsdeelname en de aansluiting tussen opleiding en werk. Mbo-afgestudeerden worden 1,5 jaar na het behalen van hun diploma gevolgd in de overgang naar de arbeidsmarkt. Daarnaast verzamelt het CBS gegevens over arbeidsmarktsucces van mbo-gediplomeerden per onderwijsinstelling. Beide publicaties stellen mij in staat de aansluiting tussen opleiding en werk goed te volgen.

De leden van de D66-fractie willen graag weten hoe met deze nieuwe landelijke structuur zorg wordt gedragen voor een goede afstemming met de regio, in het bijzonder met de regionale arbeidsmarkt.

De nieuwe structuur voorziet in het faciliteren van de samenwerking onderwijs bedrijfsleven in de regio en stelt feiten en cijfers beschikbaar. SBB stelt een geschillencommissie in voor die gevallen waarin onderwijsinstellingen en het regionale bedrijfsleven er onverhoopt niet samen uitkomen. Opleidingsadviseurs werken sectoraal en regionaal. Daarbij zal één bovensectoraal aanspreekpunt worden gecontinueerd.

Vervolgens vragen de leden van de D66-fractie of de minister uiteen kan zetten op welke manier de aansluiting met het bedrijfsleven wordt geborgd, specifiek als het gaat om ondernemers, het midden- en kleinbedrijf en zzp'ers.⁹

De sectorkamers zijn specifiek erop gericht de aansluiting met het bedrijfsleven te borgen. De sectorkamers staan dicht bij het (lokale) bedrijfsleven. Signalen uit het bedrijfsleven worden opgepakt en omgezet in advies voor het landelijke of specifiek sectorale beleid. De manier waarop de aansluiting met het bedrijfsleven wordt vormgegeven zal per sector verschillen; in de ene sector is het midden- en kleinbedrijf meer vertegenwoordigd dan in een andere sector. De inzet van opleidingsadviseurs wordt deels vraaggestuurd ingezet bij die bedrijven die behoefte hebben aan begeleiding. Dat zal in de praktijk vaak om de kleinere bedrijven gaan.

Ook heeft het kabinet een nieuwe subsidieregeling praktijkleren in het leven geroepen,¹⁰ die bedrijven moet stimuleren leerwerkplekken aan te bieden. De regeling verstrekt een subsidie voor de kosten die erkende leerbedrijven maken voor de praktijkbegeleiding van bbl-leerlingen. Indien een zzp'er voldoet aan de gestelde eisen kan zijn/haar bedrijf als leerbedrijf worden erkend en kan

⁸ Het kabinet heeft in het regeerakkoord € 250 miljoen beschikbaar gesteld voor het mbo voor resultaatgerichte afspraken. *Bruggen slaan*, regeerakkoord VVD-PvdA, 29 oktober 2012.

⁹ zzp'er: zelfstandige zonder personeel

¹⁰ De subsidieregeling praktijkleren is per 1 januari 2014 in werking getreden.

hij/zij een beroep doen op de subsidieregeling. Deze subsidieregeling bevordert het aantal leerwerkplekken waar deze het hardst nodig zijn, zodat bedrijven over de gehele linie van de arbeidsmarkt kunnen beschikken over beter opgeleid personeel.

De leden van de D66-fractie constateren dat de minister ervoor heeft gekozen geen taak neer te leggen bij de mbo-instellingen, maar de uitvoering van de wettelijke taken te beleggen bij de stichting SBB. Zij vragen de minister uit te leggen of hiermee het onzalige plan om scholen verantwoordelijk te maken voor stages ook van de baan is. De genoemde leden zouden tevens graag een duidelijke uiteenzetting ontvangen over de vraag waar de (wettelijke) verantwoordelijkheid ligt ten aanzien van het aanbieden van stages, de beoordeling daarvan, het aanstellen van leerbedrijven en de controle daarop. Kortom, op welke manier wordt met het nieuwe systeem zorg gedragen voor de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming, zo vragen zij. In de huidige wet zijn er drie partijen die elk (een andere) verantwoordelijkheid dragen voor de beroepspraktijkvorming (ook wel aangeduid als stages of leerwerkbanen).

- De kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven hebben tot taak bij te dragen aan de bevordering van de kwaliteit van de plaatsen waar de beroepspraktijkvorming wordt verzorgd; zij dragen zo veel mogelijk zorg voor de beschikbaarheid van een toereikend aantal bedrijven en organisaties van voldoende kwaliteit die de beroepspraktijkvorming verzorgen en zij zijn belast met een regelmatige beoordeling van die bedrijven en organisaties.
- De onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de opleidingen als geheel; daar hoort de beroepspraktijkvorming bij. De onderwijsinstelling is er dus voor verantwoordelijk dat zij alleen opleidingen aanbiedt voor zover er voldoende (erkende) beroepspraktijkvormingsplaatsen beschikbaar zijn, zij helpt de student bij het vinden daarvan, zij begeleidt de student tijdens de beroepspraktijkvorming en zij is verantwoordelijk voor het resultaat. De onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor het maken van afspraken met de leerbedrijven over de inhoud van de beroepspraktijkvorming – wat moet er worden geleerd – en het totstandkomen van de beroepspraktijkvormingsovereenkomst. De onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor de afstemming van school en praktijk. De onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor het begeleiden van de studenten tijdens de beroepspraktijkvorming.
- De leerbedrijven zijn verantwoordelijk voor het nakomen van hun deel in de afspraken: zij verzorgen de beroepspraktijkvorming in de praktijk en dragen zorg voor de begeleiding van de student binnen het bedrijf.

Met deze drie, te onderscheiden taken, bereiken we een integrale aanpak voor de stage in het mbo. In de voorgenomen overgang gaan de taken, genoemd onder het eerste punt, over naar de nieuwe organisatie. De taken van de instellingen en de leerbedrijven veranderen daardoor niet.

4 Bestuurlijke drukte

De leden van de VVD-fractie lezen dat er € 20 miljoen wordt overgeheveld naar de stichting SBB, omdat de instellingen zelf hebben aangegeven geen extra taak aan te kunnen naast de uitwerking van Focus op Vakmanschap. Deze leden vragen of de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt voldoende van de grond kan komen als dit niet ingebed is in de onderwijsinstelling zelf. Het opleiden tot een baan hoort immers tot de kerntaken van het mbo.

De beroepspraktijkvorming (ook wel stage of leerwerkbaan genoemd) is een verplicht onderdeel van elke beroepsopleiding. Vanuit haar zorgplicht heeft de onderwijsinstelling de taak om studenten te ondersteunen en te begeleiden bij het vinden van een geschikte stageplaats. Met het overhevelen van de wettelijke taken van de kenniscentra naar SBB verandert de zorgplicht die instellingen hebben niet. In het nieuwe model wordt SBB verantwoordelijk voor de taken die nu nog bij de kenniscentra zijn belegd: naast het opstellen van de kwalificatiedossiers wordt SBB verantwoordelijk voor het werven en erkennen van voldoende leerbedrijven en het bijdragen aan de kwaliteit daarvan. De leerbedrijven stellen de beroepspraktijkvormingsplaatsen beschikbaar en niet de onderwijsinstelling. Het spreekt voor zich dat de onderwijsinstelling bij het aanbieden van beroepsopleidingen wel rekening moet houden met de arbeidsmarktrelevantie (inclusief de kans op

een stage) van de betreffende beroepsopleiding. Zie ook het antwoord op een soortgelijke vraag van de D66-fractie.

Voorts vragen de leden van de VVD-fractie hoe de conclusie van het WRR¹¹-rapport 'Naar een lerende economie' dat het mbo de motor van innovatiekracht van Nederland is, zich verhoudt tot de opmerking in de brief dat het mbo nu al aangeeft dat instellingen er niet 'nog een taak' bij kunnen hebben?

Instellingen zijn bezig met het uitvoering geven aan maatregelen uit Focus op vakmanschap. Er wordt nu echt werk gemaakt van het verkorten en intensiveren van opleidingen, professionalisering van docenten, versterken van de kwaliteit van managers en het afstemmen van het opleidingsaanbod op de regionale behoeften. Beroepsonderwijs met een goede balans tussen theorie en praktische vaardigheden, gedragen door professionele onderwijsteams die garant staan voor kwaliteit, met intensieve onderwijsprogramma's en goede begeleiding. Dit alles moet ervoor zorgen dat het beroepsonderwijs weer aantrekkelijk wordt en kan concurreren met het algemeen vormend onderwijs. Maar dit betekent ook dat mbo-instellingen nu veel op hun bord hebben liggen. Door één van de taken die nu bij de kenniscentra berusten bij de onderwijsinstellingen te beleggen, zou er een opeenstapeling van maatregelen ontstaan met als gevolg dat instellingen erg zwaar belast worden. In goed overleg met het onderwijs heb ik ervoor gekozen de bezuinigingsmaatregel, zoals die in het regeerakkoord is opgenomen, iets anders uit te werken en niet een deel van de taken over te hevelen naar de instellingen, maar bij SBB neer te leggen.

De leden van de SP-fractie juichen het toe dat de minister de bestuurlijke drukte in het mbo-veld kennelijk ook wil tegengaan. Zij vragen echter wel hoe de verdere uitbreiding van taken voor de stichting SBB en het optuigen van sectorkamers daaraan gaan bijdragen.

Met het overhevelen van de taken naar SBB ontstaat er een nieuwe structuur met één rechtspersoon. Het is de bedoeling dat de wettelijke taken zo efficiënt mogelijk gaan worden uitgevoerd door één organisatie in plaats van door zeventien rechtspersonen. Hierdoor kan een transparante en samenhangende kwalificatiestructuur met een vermindering van het aantal kwalificaties tot stand worden gebracht. Ook kan op deze manier de overlap tussen kwalificaties beter worden aangepakt. Dit reduceert de bestuurlijke drukte in de mbo-sector en zorgt er tevens voor dat het complexe geheel van samenwerkingspartners in de mbo-sector wordt teruggedrongen. Verder draagt deze structuur ertoe bij dat de aansturing van de minister overzichtelijker wordt.

De leden van de SP-fractie vragen ook waarom de minister er niet voor kiest om de kwalificatiestructuur direct zelf, bijvoorbeeld in overleg met scholen/opleidingen vast te stellen. Ik stel de kwalificatiedossiers in de kwalificatiestructuur zelf vast (de staatssecretaris van EZ wat betreft de 'groene' kwalificaties). Nu op voorstel van een kenniscentrum en straks op voorstel van SBB. Bij de kwalificatiedossiers is de inbreng van de instellingen onontbeerlijk, maar die van het bedrijfsleven evenzeer. Juist in het middelbaar beroepsonderwijs is het van groot belang dat deze kwalificatiedossiers in pariteit, dus in gezamenlijk overleg tussen onderwijs en bedrijfsleven, zijn ontstaan. SBB organiseert dit overleg via de sectorkamers. Daardoor is de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt continu punt van aandacht bij het ontwikkelen en onderhouden van de kwalificatiedossiers en de kwalificatiestructuur.

De leden van de SP-fractie begrijpen dat scholen geen extra taken op hun bordje willen, maar vragen zich wel af of dat volgens henzelf ook betekent dat zij geen invloed meer hebben op de totstandkoming van bijvoorbeeld kwalificatiestructuren.

Mbo-scholen willen graag invloed op de totstandkoming van de kwalificatiestructuur. Het samenwerkingsmodel binnen SBB verbetert de afstemming over de kwalificatiestructuur tussen onderwijs en bedrijfsleven in 8 of 9 sectorkamers in plaats van verspreid over 17 kenniscentra. Daarnaast organiseert SBB, in mijn opdracht, gebruikerstests ter beoordeling van de gewijzigde

¹¹ WRR: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

kwalificatiedossiers waar docenten, onderwijsontwikkelaars, examenleveranciers én het betrokken bedrijfsleven bij zijn betrokken.

Ook denken de leden van de SP-fractie dat het werven en erkennen van leerbedrijven en het bevorderen van de kwaliteit van beroepspraktijkvorming in de praktijk niet zonder de instellingen zal kunnen. De minister geeft aan dat 'het onderwijs heeft aangegeven er geen nieuwe taak bij te willen.' De leden vragen wie er namens 'het onderwijs' heeft gesproken.

Er is gesproken met het bestuur van de MBO Raad. De MBO raad is de brancheorganisatie van de onderwijsinstellingen mbo en de volwasseneneducatie en behartigt de belangen van de onderwijsinstellingen. Bij de MBO Raad zijn alle 69 onderwijsinstellingen mbo aangesloten.

Verder vragen de leden van de SP-fractie of toen expliciet is aangegeven dat men geen betrokkenheid meer wenst bij de kerntaken van de kenniscentra.

Nee, dat is niet het geval. Dat men geen nieuwe taken voor de onderwijsinstellingen wil, betekent niet dat het onderwijsveld geen betrokkenheid wil bij de ontwikkeling van de kwalificaties, het erkennen van leerbedrijven en bij de beroepspraktijkvorming. Het onderwijsveld is vertegenwoordigd in de samenwerkingsorganisatie en in de sectorkamers en de instellingen hebben hun eigen rol en verantwoordelijkheid op het vlak van de beroepspraktijkvorming.

De leden van de CDA-fractie lezen in de brief dat het nieuwe model ertoe bijdraagt dat 'de complexiteit en de bestuurlijke drukte in de mbo-sector worden verminderd.' Kan de minister concreet aangegeven wat er dan precies verdwijnt, zo vragen deze leden.

In de mbo-sector speelt een groot aantal belanghebbenden een rol. Met name de relatie met het bedrijfsleven is belangrijk. Bedrijfsbranches zijn dan ook op verschillende niveaus intensief bij het mbo betrokken, ook in wettelijke zin. Het institutionaliseren van de betrokkenheid van bedrijfsleven en sociale partners heeft echter een keerzijde. De relatie met het bedrijfsleven leidt voor een mbo-instelling tot complexiteit vanwege de verschillende niveaus in de aanspreekroutes. Voor de beroepspraktijkvorming wordt op landelijk niveau samengewerkt met MKB-Nederland, VNO/NCW en de brancheorganisaties. Op regionaal niveau, waar de leerbedrijven een belangrijke partner vormen, is er contact met de lokale afdelingen van het MKB en met het lokale bedrijfsleven. In de afstemming over beroepspraktijkvorming spelen ook de kenniscentra een rol; deze zijn sectoraal georganiseerd en dat vraagt een andere vorm van afstemming. De niet altijd duidelijke kanalisering van het bedrijfsleven ten opzichte van de onderwijsinstellingen is een oorzaak van knelpunten rondom de aansturing van de mbo-instelling en daarmee het goed functioneren van het beroepsonderwijs. Het huidige systeem waarbij de wettelijke taken zijn verdeeld over zeventien kenniscentra draagt ertoe bij dat er veel bestuurlijke drukte is met veel overleggen en contacten op verschillende niveaus. Zo vindt er in de paritaire commissies van *elk* kenniscentrum intensief (en gedetailleerd) overleg plaats over de inhoud van kwalificatiedossiers. Dat leidt niet tot een transparante en samenhangende kwalificatiestructuur met een reductie van het aantal kwalificaties, verwijdering van de overlap tussen kwalificaties en aansluiting bij innovaties in het (regionale) bedrijfsleven die tussen verschillende arbeidsmarktsectoren ontstaan.¹²

De leden van de D66-fractie zijn positief gestemd over het feit dat met deze heroriëntatie de complexiteit en de bestuurlijke drukte in de mbo-sector worden verminderd. Wel vragen deze leden de minister toe te lichten op basis waarvan zij 'een grote innovatie van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt' voorziet. Graag ontvangen de genoemde leden een duidelijke uiteenzetting waarop deze verwachting berust en tot welke concrete resultaten deze verwachte innovatie moet leiden.

De nieuwe indeling van sectorkamers is gebaseerd op trends en ontwikkelingen in en tussen arbeidsmarktsectoren. De toenemende globalisering en technologische innovaties zullen de arbeidsmarkt veranderen. Bedrijven moeten meer en sneller innoveren, waarbij het werk vaak anders en flexibeler georganiseerd gaat worden. Hierdoor ontstaat behoefte aan beter opgeleide en

¹² Commissie Onderwijs en Besturing BV, 2010.

breed inzetbare medewerkers op alle niveaus. Het is de taak van het beroepsonderwijs om te anticiperen op veranderingen op de arbeidsmarkt en mbo-opleidingen te laten aansluiten op de behoeften van en verschuivingen op de arbeidsmarkt. SBB heeft, mede gelet op de bezuiniging op de kenniscentra, ervoor gekozen een nieuwe indeling van sectorkamers te maken. Deze verandering sluit aan bij het kabinetsbeleid dat erop is gericht het beroepsonderwijs aantrekkelijker en uitdagender te maken opdat jongeren meer mogelijkheden krijgen om vaardigheden te ontwikkelen die hun kansen op de arbeidsmarkt nu en in de toekomst te vergroten.¹³

5 Middelen en personeel

De leden van de PvdA-fractie merken op dat vóór 1997 mensen van de kenniscentra leerlingen begeleidden bij hun stages. Ziet de minister mogelijkheden voor het personeel dat bij de kenniscentra moet afvloeien om hun oude werk nu bij de opleidingen te hervatten?

De begeleiding van de studenten bij hun stage is een taak van de onderwijsinstellingen. De begeleiding van de studenten bij de stages was tot 1996 een taak van de kenniscentra (destijds de landelijke organen) en is bij de invoering van de WEB naar de instellingen overgegaan. Daar stond tegenover dat de kenniscentra de taak kregen om ook voor de studenten in de beroepsopleidende leerweg leerbedrijven te erkennen en te zorgen voor de kwaliteit van die praktijkplaatsen. De instellingen hebben nu eigen formatie voor begeleiding van de student of huren daarvoor deskundigheid in bij de kenniscentra. Of instellingen bereid zijn voor deze taak personeel van kenniscentra over te nemen is aan de instellingen.

De leden van de SP-fractie vragen met welk specifiek doel de minister structureel € 20 miljoen beschikbaar wil maken voor de uitvoering van de wettelijke taken door de stichting SBB en waar de hoogte van dit bedrag vandaan komt.

In het regeerakkoord is een forse bezuiniging ingeboekt op de bekostiging van de wettelijke taken van de kenniscentra. Daarbij is ook opgenomen dat de taken waar mogelijk overgaan naar de SBB of naar de onderwijsinstellingen. Omdat besloten is de wettelijke taken volledig te beleggen bij SBB en de sectorkamers die deel gaan uitmaken van SBB, is besloten om van de € 250 miljoen, die met het regeerakkoord beschikbaar zijn gesteld om te intensiveren in het mbo, € 20 miljoen te bestemmen voor de taken van SBB. Dit is in overleg met de MBO Raad gebeurd. SBB krijgt zo de zorg voor de kwaliteit van de praktijkplaatsen voor zowel de studenten in de beroepsbegeleidende leerweg als de beroepsopleidende leerweg. Om de kwaliteit van praktijkplaatsen voor beide leerwegen te waarborgen is in totaal € 50 miljoen beschikbaar. Dit bedrag is gebaseerd op een inschatting van de benodigde inzet van personeel in de nieuwe situatie, waarbij ook is gekeken naar hoe de kwaliteit efficiënter bewaakt of bevorderd kan worden. Dat hoeft immers niet altijd met een bezoek gepaard te gaan.

Met de sluiting van de expertisecentra zullen overal in het land banen gaan verdwijnen. Hoe hoog schat de minister het aantal ontslagen landelijk in, zo willen de leden van de SP-fractie weten. Met vertegenwoordigers van SBB en de werkgeversvereniging kenniscentra (WKBB) is afgesproken dat zij het initiatief nemen voor het opstellen van een integraal plan van aanpak ten aanzien van het transitietraject. Dit plan wordt binnenkort verwacht. In het plan wordt beschreven hoe het transitieproces er in de jaren 2014 en 2015 uit komt te zien. Het behelst onder andere de afbouw en overgang naar SBB van het personeel van het publieke deel van de huidige kenniscentra. Pas na ontvangst van het plan van aanpak en na overeenstemming over de in het plan gehanteerde uitgangspunten voor de overgang en afbouw van het huidige personeel kan een onderbouwde uitspraak worden gedaan over het landelijk aantal ontslagen. Een deel van het huidige personeel van het publieke deel van de kenniscentra heeft een tijdelijk contract of bereikt in de jaren 2015 en 2016 de pensioengerechtigde leeftijd. Voor het overige personeel zal zo veel mogelijk geprobeerd worden het principe 'mens volgt taak' te hanteren. Het is echter niet te voorkomen dat voor een deel van het personeel geen plek meer is in de nieuwe organisatie. Voor deze groep wordt gekeken of een traject van werk naar werk en/of om- en bijscholing een optie is. Voor de resterende

¹³ Zie ook de kabinetsreactie op het WRR-rapport 'Naar een lerende economie' (27 februari, 2014).

mensen is gedwongen ontslag helaas onvermijdelijk. Onderdeel van het gezamenlijk plan zal een sociaal plan zijn.

De leden van de CDA-fractie vragen waarom het kabinet er juist nu – in tijden van toenemende jeugdwerkloosheid en problemen met het creëren van stageplaatsen en leerwerkplekken – in blijft volharden om zo fors te bezuinigen op de infrastructuur die leerlingen en bedrijven aan elkaar koppelt en de kwaliteit van het praktijkleren bewaakt. Ook vragen deze leden, wat volgens de minister de te verwachten effecten zijn van de structurele bezuiniging op (de wettelijke taken van) de kenniscentra met € 80 miljoen vanaf 2016 (het budget is nu € 115 miljoen) op de aansluiting tussen het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven?

Het nieuwe samenwerkingsmodel beroepsonderwijs bedrijfsleven draagt ertoe bij dat de complexiteit en de bestuurlijke drukte in de mbo-sector wordt verminderd. Door de taken en bevoegdheden, die nu over 17 kenniscentra zijn versnipperd, te bundelen en onder te brengen in één organisatie, waarin de verschillende sectoren intensief samenwerken, doen zich kansen voor om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt meer gecoördineerd en effectiever aan te pakken. Hiermee wordt ook flink aan efficiency gewonnen. Om die reden kunnen vanaf 2015 de taken voor de mbo-sector behouden blijven met minder middelen. Het voornemen de wettelijke taken over te hevelen van de kenniscentra naar de stichting SBB sluit aan bij het kabinetsbeleid dat is gericht op het vergroten van de waardering voor vakmanschap, het verbeteren van de onderwijskwaliteit in het mbo en in verband daarmee de besturing van de mbo-instellingen. Deze lijn is door het vorige kabinet ingezet met het actieplan 'Focus op Vakmanschap'. Dit kabinet zet 'Focus op Vakmanschap' met kracht door, ook met behulp van maatregelen als de kwaliteitsafspraken met de mbo-instellingen, de verbetering van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt (o.a. met het wetsvoorstel over macrodoelmatigheid) en de herziening van de kwalificatiestructuur.

De leden van de CDA-fractie vragen verder of een heroriëntatie, de samenvoeging van 17 kenniscentra naar één organisatie en een besparing van € 65 miljoen (bijna 60%) niet ten koste gaan van de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming?

Zoals bij het antwoord op een soortgelijke vraag van de leden van de SP-fractie is aangegeven, is besloten uit de middelen, die met het regeerakkoord beschikbaar zijn gesteld om te intensiveren in het mbo, € 20 miljoen te bestemmen voor de taken van SBB om de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming te waarborgen. Door de samenvoeging van de 17 kenniscentra naar één organisatie kan een flinke besparing worden gehaald door onder meer het schrappen van overhead. Ook kan nog een efficiencyslag gemaakt worden door bijvoorbeeld meer risicogericht bedrijven te bezoeken.

De leden vragen verder of de stichting SBB straks een lumpsum van € 50 miljoen ontvangt, of dat de minister zelf het budget over de 'sectorkamers' verdeelt.

De stichting SBB ontvangt voor de uitvoering van de wettelijke taken straks een subsidie van € 50 miljoen; deze is ook bestemd voor de activiteiten die door de sectorkamers en de uitvoeringsorganisatie van SBB worden verricht. Aan het verstekken en vaststellen van deze subsidie kunnen voorwaarden worden gesteld, maar het is niet de bedoeling de sectorkamers apart te bekostigen.

Vervolgens verwijzen de leden van de CDA-fractie ook naar berekeningen van de stichting SBB en de kenniscentra waaruit een benodigd budget van ruim € 70 miljoen naar voren is gekomen als een minimale begroting voor een redelijke handhaving van de kwaliteit. Zij vragen waarom de minister denkt dat het met € 30 miljoen kan.

Zoals ik eerder heb aangegeven, komt in totaal een budget van ca. € 50 miljoen beschikbaar voor SBB om uitvoering te geven aan de wettelijke taken. Door de besparing uit de samenvoeging van 17 kenniscentra naar één organisatie en een te maken efficiencyslag wordt een budget van € 50 miljoen als voldoende gezien om de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming te waarborgen.

Voorts vragen de leden van de CDA-fractie of de minister kan aangeven wat de bezuiniging op de kenniscentra aan banenverlies zal opleveren.

Zoals ik in het antwoord op een vraag van de leden van de SP-fractie heb aangegeven, kan pas na ontvangst van het integrale plan van aanpak over de overgang en afbouw van het huidige personeel een onderbouwde uitspraak worden gedaan over het landelijk aantal ontslagen. Ik verwacht binnenkort dit plan van aanpak te ontvangen.

De leden van de CDA-fractie vragen verder of het waar is dat het kenniscentrum nieuwe stijl plaats biedt aan circa 500 fte¹⁴ en dat dit meer dan een halvering is van het huidige personeelsbestand? Dat is op dit moment nog niet te zeggen. Het door de SBB en de werkgeversvereniging kenniscentra (WKBB) opgestelde integrale plan van aanpak ten aanzien van het transitietraject moet hierover meer duidelijkheid geven. Dit plan wordt binnenkort verwacht.

De leden van de CDA-fractie vragen ook of hiermee dan ook het aantal bedrijfsbezoeken gehalveerd wordt en daarmee tevens de slagkracht en kwaliteit aangetast? Zoals eerder aangegeven wordt de besparing op de kenniscentra vooral gevonden in het onderbrengen van de taken van 17 kenniscentra in één organisatie en het maken van een efficiencyslag door doelgerichter bedrijfsbezoek; risicogericht – bij signalen van studenten of instellingen of uit de BPV-monitor – of op verzoek van bedrijven die een gerichte ondersteuningsvraag hebben. Op die manier kan met minder personeel toch de kwaliteit bij praktijkplaatsen geborgd worden.

Kan de minister snel duidelijkheid geven over het aantal fte dat gaat verdwijnen bij de kenniscentra nieuwe stijl en de inzet die gepleegd gaat worden om deze medewerkers aan een nieuwe baan te helpen, vragen de leden van de CDA-fractie.

Op dit moment kan ik nog geen duidelijkheid geven over het aantal banen dat gaat verdwijnen. De vereniging van werkgevers kenniscentra en SBB heb ik verzocht gezamenlijk een integraal plan van aanpak op te stellen. Dit plan behelst onder andere de afbouw en overgang naar SBB van het personeel van het publieke deel van de huidige kenniscentra. Pas na ontvangst van dit plan kan een onderbouwde uitspraak worden gedaan over het landelijk aantal ontslagen. Voor de overgang van het huidige personeel van het publieke deel van de kenniscentra zal zo veel mogelijk het principe 'mens volgt taak' gehanteerd worden. Voor de mensen die niet geplaatst kunnen worden bij de nieuwe organisatie wordt een sociaal plan opgesteld door de werkgevers van de kenniscentra in samenwerking met SBB. Onderdeel van het sociaal plan zijn opties om mensen zo goed mogelijk van werk naar werk te begeleiden en/of mogelijkheden te bieden voor om- en bijscholing.

De leden van de CDA-fractie vragen ook of de minister bereid is om de kosten die de opheffing van de kenniscentra en de overgang van de taken naar de stichting SBB met zich meebrengen te betalen uit middelen van het ministerie van OCW ten behoeve van sociale plannen, wachtgeldregelingen en van-werk-naar-werktrajecten voor werknemers en wat voor afspraken de minister van plan is hierover te maken.

Het ministerie beschikt niet over een afzonderlijk budget voor sociale plannen, wachtgeldregelingen en van werk-naar-werktrajecten in het kader van de overgang van de taken van de kenniscentra. De kenniscentra hebben in de afgelopen jaren wel steeds middelen ontvangen ten behoeve van wachtgelduitkeringen etc. Over een eventuele aanvulling hierop kan ik pas een besluit nemen zodra ik meer zicht heb op de totale omvang van de kosten van het transitietraject, zoals die naar voren komen in het integrale plan van aanpak voor het transitietraject dat door de SBB en de werkgeversvereniging kenniscentra (WKBB) wordt opgesteld. Hierbij betrek ik de mogelijkheid om de kosten voortvloeiend uit de transitie te dekken uit het publieke deel van het eigen vermogen van de kenniscentra dat resteert na opheffing van dit deel van de kenniscentra. In april van dit jaar hoop ik meer duidelijkheid te hebben.

¹⁴ fte: fulltime equivalent

De leden van de D66-fractie ontvangen graag een uiteenzetting van de minister hoeveel geld er in totaal wordt uitgekeerd aan de stichting SBB voor het uitvoeren van de nieuwe taken en waar dit uit wordt betaald.

Voor het uitvoeren van de taken door de nieuwe organisatie SBB is een budget beschikbaar van structureel € 50 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit € 30 miljoen die resteert na de bezuiniging op de kenniscentra in het regeerakkoord aangevuld met structureel € 20 miljoen uit de investeringsmiddelen voor kwaliteitsafspraken in mbo.